

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta – katedra trestního práva

Posudek

na diplomovou práci Petra Vodehnala

"Sporné otázky nutné obrany v judikatuře"

Diplomovou práci studenta 5. ročníku Právnické fakulty UK v Praze Petra Vodehnala, která je věnována judikatuře týkající se nutné obrany a její účinnosti, považují i s přihlédnutím ke kodifikaci trestního zákoníku, který je nyní projednáván v Parlamentu České republiky, za velmi aktuální.

Po stručném úvodu, ve kterém je obecně vymezen trestněprávní institut nutné obrany a problémy s ním spojené, se diplomant věnuje historickému vývoji nutné obrany, jakož i charakteristice nutné obrany jako okolnosti vylučující protiprávnost, a to včetně nutné obrany proti útokům trestně neodpovědných osob a excesům z mezí nutné obrany. Jako obecné východisko práce na téma sporné otázky nutné obrany v judikatuře je možno takový přístup akceptovat, zvláště když se autor zaměřil na rozhodné otázky, které pak podrobně osvětluje v souvislosti s probíranou judikaturou.

Klíčovými kapitolami jsou nepochybně kapitoly třetí a čtvrtá, v kterých se autor zabývá judikaturou československých a českých soudů z hlediska jednotlivých rozhodných otázek, a to zejména podmínek nutné obrany, proporcionality a přiměřenosti nutné obrany (resp. její zcela zjevné nepřiměřenosti), pomoci v nutné obraně a putativní nutné obrany. Pozornost přitom věnoval i souvislostem s některými trestnými činy, jako např. porušování domovní svobody, omezování osobní svobody, útoku na veřejného činitele, rvačky atd. Hodnotné jsou i části práce věnované excesům z nutné obrany, které náležitě z hlediska jednotlivých typů excesů rozčlenil. Pozorností autora neunikly ani procesní souvislosti. Přitom je třeba ocenit, že diplomant se zabýval nejen judikaturou obecných soudů, ale také, byť ojedinele, Ústavního soudu, přičemž se mu podařilo zachytit i vývoj této judikatury, a to jak předválečné, tak i z nedávných let. Probíranou judikaturu podrobil kritické analýze a k přijatým řešením zaujal i vlastní stanovisko, které dokázal nezřídka také podložit potřebnou argumentací.

V úvahách de lege ferenda zejména srovnal jednotlivé návrhy na úpravu nutné obrany v obou osnovách trestního zákoníku z let 2004 a 2008 a vyjádřil se i k některým připomínkám obsaženým v literatuře. Takový přístup je u diplomové práce možno považovat za dostačující.

Práce je psána srozumitelně a na potřebné jazykové úrovni. Velmi zdařilá je i úprava práce a její přehledné členění. Celkově je třeba hodnotit práci jako velmi dobrou, neboť se autorovi podařilo při dodržení osnovy zpracovat komplexní diplomovou práci, v rámci níž kriticky shrnul základní problémové okruhy spojené s nutnou obranou ve světle publikované i nepublikované judikatury.

Při obhajobě diplomové práce by se diplomant měl ještě podrobněji vyjádřit k zásahům vůči pachatelům přistižených při činu (trestném činu nebo přestupku) ze strany policistů, příslušníků bezpečnostních agentur a služeb, ale také ostatních osob (občanů), jakož i možnosti použít vůči takovým zásahům nutné obrany.

Předložená diplomová práce zcela vyhovuje požadavkům kladeným na diplomovou práci. Navrhovaná známka – 1 až 2.

V Praze dne 5. září 2008

Vedoucí diplomové práce:

Prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph. D.